

Haldi kvenkultursenter IKS
Haltiin kväänisentteri

Rapport for Paaskiviikko 2011

Kvenske kulturdager

i Nord- Troms

5.-12. juni

Paaskiviikko/Baaskiuka

Kvenske kulturdager i Nord- Troms

5.- 12. juni 2011

Innledning

Halti kvenkultursenter IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29.01.99. Halti kvenkultursenter IKS eies av kommunene: Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Troms fylkeskommune. Selskapets hovedkontor er i Nordreisa kommune.

Halti Kvenkultursenter skal være en inkubator og regional møteplass for å styrke og revitalisere kvensk språk, kultur, næringstradisjoner og rettigheter for den kvenske befolkningen i Nord-Troms, men også i hele Troms fylke. Den kvenske befolkningens historie og bakgrunn skal skape aktiviteter og nye nisjeprodukter i fremtidig kultur- og næringsvirksomhet i alle kommunene i Nord-Troms. Kvenkultursenteret skal drive formidling av kvenenes historie, stimulere dagens barn og unge til tilhørighet med den kvenske kulturen og lage visjoner for fremtidige generasjoners tilknytning til kvensk språk, kultur og tradisjoner. Et viktig mål for Kvenkultursenteret er å synliggjøre den kvenske kulturen i alle sammenhenger.

Halti kvenkultursenter IKS har som formål:

- Å bidra til at flere kvener i Troms, og spesielt i Nord-Troms, behersker det kvenske språket
- Å arbeide for at kvenske rettigheter i henhold til internasjonale konvensjoner overholdes
- Å synliggjøre kvensk språk og kultur i offentlig sammenheng
- Kursvirksomhet i kvensk språk, kultur, håndverks- og næringstradisjoner
- Å arbeide for at det skapes nisjeprodukter innen reiseliv og annet næringsliv med grunnlag i kvensk kultur historie i kommunene i Nord-Troms

Halti Kvenkultursenter skal være en inkubator og regional møteplass for å styrke og revitalisere kvensk språk, kultur, næringstradisjoner og rettigheter for den kvenske befolkningen i Nord-Troms, men også i hele Troms fylke

Paaskiviikko, kvenske kulturdager i Nord-Troms ble arrangert for første gang i fjor 2010. Da i fem Nord-Troms kommuner. I år har vi hatt alle seks Nord- Troms kommunene med på laget, og har feiret kvenkulturen i hele regionen.

Kulturdagene har som formål å synliggjøre kvenkultur, og tilby alle innbyggerne i regionen arenaer der kvensk identitet, tilhørighet, språk og kultur kan vokse og blomstre. Paaskiviikko

vil forene krefter som arbeider mot samme mål i Nord- Troms, og gjøre et felles løft for kvenkulturen i regionen. Vi ønsker at kvenkulturdagene skal få betydning på individnivå, for enkeltmenneskets tilknytning til det kvenske, og på gruppenivå, for følelsen av gruppefellesskap i forhold til kvenkultur.

Kulturdagene vil være viktige i arbeidet med kvensk revitalisering både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

Besøkende

Inngang til Baaskidagene i Kvæningen, Lyngen, Kåfjord, Skjervøy og Storfjord kostet 30,- for voksne og 10,- for barn. På markedsplassen i Nordreisa var prisen 50,- for voksne og 10,- for barn.

Storfjords baaskidag	113 besøkende
Museet i Storfjord	12 besøkende
Lyngens baaskidag	55 besøkende
Kåfjords baaskidag	62 besøkende
Kvæningens baaskidag	88 besøkende
Skjervøys baaskidag:	34 besøkende
Nordreisas baaskidager:	
Ved Kronebutikken, fredag:	361 besøkende
Ved Kronebutikken, lørdag:	696 besøkende
Skolekonsert Nordreisa	180
Skolekonsert Kåfjord	120 elever, 34 fra barnehager
Bergmo bedehus	32
Tørrfoss kvengård	93 besøkende
Kaffekopp og salmebok lørdag	89
Ruija Trio Bios lørdag 11. 06.11:	24

=

1993 tilsammen

Markedsføring

Paaskiviikko har blitt markedsført gjennom ulike kanaler; i avisene Nordlys, Framtid i Nord, Sågat og Ruijan Kaiku. Daglig leder har blitt intervjuet av NRK1 radiosending og finskseninga i NRK og det har vært innslag på Skjervøy lokalradio. Det har vært informasjon om Paaskiviikko på ulike nettsider, som kommunenes hjemmesider, Origo, Kvenkultursenterets hjemmeside, facebook, og flere andre informasjonssider. Vi har markedsført via plakater og brosjyrer. Markedsføringa vurderes som god.

For å dokumentere Paaskiviikko leide Halti kvenkultursenter IKS inn filmskaperen Sirkka Seljevold. Hun fulgte arrangementene i Nord- Troms og har gjort intervjuer, filmet og tatt bilder. En del av dette materialet vil bli lagt ut på Kvenkultursenterets hjemmeside utover høsten.

Samarbeidspartnere

For at slike kulturdager skulle være mulig, krevdes det et lokalt engasjement. Paaskiviikko har en unik organisering. Frivillige arbeidsgrupper i alle kommuner står for planlegging av sitt lokale arrangement. Under ledelse av Halti kvenkultursenter IKS er kommunene, både på kultursiden og administrativ ledelse, aktive i planlegging og gjennomføring av Paaskiviikko og de er en særdeles viktig drivkraft i arbeidet. Lokallagene som arbeider med kvenske og finske saker i Nord- Troms, tilknyttet Norske kveners forbund og Kvenlandsforbundet, er engasjerte. Næringsliv og andre som er interesserte i synliggjøring av kvenkultur i regionen, har vært med i planleggingen og gjennomføringen av arrangementene. Halti kvenkultursenter IKS var faglig ansvarlig for festivaluka, tok seg av markedsføring og koordinerte aktivitetene.

Vi er svært takknemlige for alle som stilte opp og gjorde at Paaskiviikko lot seg gjennomføre!

Tusen hjertelig takk til alle sammen!

Program 2011

Festivalprogrammet for 2011 har vært særdeles innholdsrikt og bra kvalitetsmessig, fullt av kulturelle godbiter. Det har vært konserter, foredrag, utstillinger, forestilling, politisk paneldebatt, Kvenidol, marked, gudstjeneste osv. i 8 dager til ende.

Søndag 5. juni: Kvænangens baaskidag/ Naavuonon paaskipäivä

Sted: Kvæningen flerbrukshus

17.00 Matsalg ved Kvæningen Qven- og sjøsamisk forening

18.00 Åpning: Oddvar Ørnebakk

Ordfører i Kvæningen John Helland

Kulturelt innslag ved Trygve Enoksen

18.30 Kaksi laksoo spiller
19.00 Pause
19.30 Rune Sundelin forteller om kvenene og kvensk historie
20.00 Jord spiller

21.00 Avslutning

- Nord- Troms museum har videopresentasjon av bakerovnen og røykbadstua på Tørrfoss. De hadde også åpent sin museumsutstilling i Kvænangen.

Mandag 6. juni: Lyngens baaskidag/ Yykeän paaskipäivä

11.00 Skolekonsert i Nordreisa med gruppa Jord, 180 elever.

Sted: FabLab, Polleidet.

16.00 Politisk paneldebatt, arrangeres av Kvensk institutt, Norske kveners forbund og Halti kvenkultursenter IKS

18.00 Åpning ved ordfører Hans Karlsen

18.20 ”Kvensk- koffer skal vi bale med det?”

- Reidun Mellem
- Bente Imerslund
- Bjørnar Seppola
- Anna Seppälä

19.00 Pause. Kaffe.

19.45 Kulturelt innslag

20.00 Konsert med Kaksi laksoo

21.00 Avslutning

- Nord- Troms museum har videopresentasjon av bakerovnen og røykbadstua på Tørrfoss.

Tirsdag 7. juni: Kåfjords baaskidag/ Kaivuonon paaskipäivä

Sted: Kåfjord kultursenter

Skolekonsert for alle Kåfjordelever på dagtid med gruppa Jord, ved Kåfjord kommune.

Matsalg ved Olderdalen husflidslag.

17.00 Åpning ved ordfører Bjørn- Inge Mo.

17.10 Kulturelt innslag ved Maria og Anna Seppälä

17.20 Innslag ved Pål Vegard Eriksen og Dora Odinsdatter

18.00 Pause

- 18.50 Kulturelt innslag
- 19.00 Foredrag ved Gunn Tove Minde ”Lokale helbredertradisjoner i Nord-Troms”
- 19.45 Pause
- 20.00 Jord spiller
- 21.00 Avslutning

- Kåfjord kvenforening har informasjonsstand
- Dora Odinsdatter og Reidun Mellem selger bøker
- Odd Sivertsen og Eva Jørgensen har salgsutstilling av malerier.
- Nord- Troms museum har videopresentasjon av bakerovnen og røykbadstua på Tørrfoss.

Onsdag 8. juni: Skjervøys baaskidag/ Kieruan paaskipäivä

Sted: Skjervøy kulturhus

- 18.00 Åpning ved varaordfører Ingrid Lønhaug. Kulturelt innslag.
- 18.15 Foredrag ved Einar Niemi. ”Kvenene – hvem er de? En strid om historien og framtida.”
- 19.00 Kaffeprat og pause.
- 20.00 Konsert ved Surunmaa
- 21.00 Avslutning
- Kafesalg
  - Bokutstilling
  - Nord- Troms museum har videopresentasjon av bakerovnen og røykbadstua på Tørrfoss.

Torsdag 9. juni: Storfjords baaskidag/ Isonvuonon paaskipäivä

16.00- 18.00 Åpent på Nord- Troms museums lokaler ved Markedsplassen på Skibotn. Sigmund Fossen spiller kantele. Omvisning.

Skibotn samfunnshus:

18. 00   Åpning ved ordfører Hanne Braathen
- 18.15   Konsert ved kulturskolen. Uuet laulut og Ruija Trio.
- 19.15   Pause. Salg av mat og kaffe.
- 20.00   Foredrag ved Roald Kristiansen om læstadianismen. Salmeinnslag ved Reidun Mellem og Meri Ylivaara underveis.
- 21.00   Avslutning

- Læstadiansk bokutstilling
- Salg av bøker ved Åge og Reidun Mellem
- Nord- Troms museum har videopresentasjon av bakerovnen og røykbadstua på Tørrfoss.

Nordreisas baaskidager/ Raisin Paaskipäivät

Sted: Markedsplassen i Sørkjosen

Fredag 10. juni

- 17.30   Åpning
- Finskelever synger
- 18.00   Kveenidol

20.00 ”Kvinnfolk og barn i fiskarbondeskulturen”, foredrag ved Nord- Troms museum

21.00 Avslutning

19-23 Åpen sauna i Elveparken ved Reisa nasjonalparksenter

- Markedet åpent fra 17.30- 21
- Matsalg

Lørdag 11. juni

10.00 Markedet åpner. Matsalg, utstillinger m.m.

12.00 Reidun Mellem om boka "Norske flyktningbarn i Sverige 1944-45"

14.00 Auksjon

15.00 Kulturskolen underholder. Kvensk sanggruppe i Nord- Troms synger.

16.00 Foredrag ”Læstadius, Næss, Aillohaš - til nordlig filosofi” ved Kari Sallamaa

17.00 Foredrag ” "De tre stammers møte - et møte mellom enkeltmennesker i dagliglivet og mellom etniske grupper” ved Trond Thuen.

18.00 Markedet stenger

19.00 ”Kaffekopp og salmebok” i Nordreisa kirke

21.00 Ruija Trio spiller på Bios, i samarbeid med
Reisa Jazzklubb

- Markedet åpent fra 17.30- 21
- Matsalg

Søndag 11.juni

11.00 Gudstjeneste på Bergmo

12.00 Familiedag på Tørrfoss kvengård ved Nord- Troms museum. Matsalg,
brødbaking, varm røykbadstu/ savusauna.

Barn og unge

Paaskiviikko har et fokus på barn og unge, og vi ønsker at barn og unges tilstedeværelse skal være en naturlig del av de kvenske kulturdagene. Nordreisa og Kåfjord kommune tilbød skolekonsert med gruppa Jord til sine elever, i samarbeid med Halti kvenkultursenter IKS. Kulturskolen i Storfjord hadde konsert under deres arrangement. Ved å informere om neste års datoer for Paaskiviikko tidlig, håper vi at flere skoler, barnehager og kulturskoler tar med kulturdagene i sine årsplaner.

Fra familiedag på Tørrfoss kvengård.

Under Nordreisas baaskidager ble det arrangert Kveenidol, men 17 påmeldte innslag fra flere kommuner. Til sammen deltok 35-40 barn. Dette er en voldsom økning fra tidligere år, og viser det voksende interessen for kvenkulturen, og dens relevans for den oppvoksende generasjon.

Maria Seppälä, vinner av årets Kveenidol.

Vi er inne i en gledelig utvikling når det gjelder barn, unge og kvensk. Vi har hatt flere unge aktører med innslag i kommunene, både på den musikalske siden og med innlegg. Vi håper denne utviklingen tiltar.

Kommunenes rolle

Vi er svært fornøyd og takknemlige over måten kommunene har tatt imot Paaskiviikko. Kommunene har vist at de tar sin eieroppgave på alvor, og har tilrettelagt for arrangementene og stilt sine folk til disposisjon både i planleggings- og gjennomføringsfasen. Kommunene har stilt opp med lokaler for de lokale arrangement, og har velvillig lånt ut teknisk utstyr og ressurser til betjening av disse. Kommuneledelsen har i tillegg stått for åpninger av sine kulturdager.

Vi ser det som naturlig at kommunene har en aktiv rolle i planlegging og gjennomføring av kvenske kulturdager, og vi håper dette engasjementet vil fortsette i årene som kommer. Det vil være mulig for kommunene å være ytterligere engasjert, spesielt gjennom å aktivisere sine skoler, kulturskoler og barnehager i forhold til Paaskiviikko. Kommunenes deltakelse av den største betydning for Paaskiviikko, og Halti kvenkultursenter IKS er stolte over å være et interkommunalt eid selskap. At alle Nord- Troms kommunene står samlet som drivkrefter i den kvenske revitaliseringen, er fantastisk og unikt i historien.

Økonomi

Vi søkte om til sammen 355 000,- I tillegg kommer egenandel fra Halti kvenkultursenter på 80 000 og kommunenes egenandel som er stipulert til 100 200 til sammen. Vi mottok 110 000,- fra Norsk kulturråd, 50 000,- fra Troms fylkeskommune, 20 000,- fra Norske kveners forbund, 30 000,- fra Troms kraft, 10 000,- fra Kvenlandsforbundet og 7 000,- fra Torghatten. Til sammen 227 000,- Framtid i Nord har gitt oss sponsorpris på avisannonse, og Nordlys har laget artikler og trykt program om Paaskiviikko i deres avis.

Vi takker våre bidragsytere for deres støtte!

Vi fikk altså ikke alle midlene vi søkte om, men valgte å kjøre det planlagte programmet likevel. Videre fikk vi en ekstra kostnad på lyd, som ikke var medregnet i budsjettet. For å komme i land budsjettmessig, er Halti kvenkultursenter IKS` egenandel økt. For å kunne tilby et godt kvalitetsprogram til innbyggerne i Nord- Troms, er vi avhengig av mer midler til gjennomføring av festivalen. Dette er viktig å se på fram mot neste års arrangement.

Tanker om neste års Paaskiviikko

I 2012 vil Paaskiviikko ha næring som tema. Kvenske næringer både i fortid, nåtid og framtid.

Kvenene er en del av befolkningen i Troms, og har gjennom alle tider påvirket næringslivet i regionen. Vi vil se nærmere på hvordan dette har blitt gjort, sette opp kurs i tradisjonelle næringer, og vise ha fokus på kvenene som samfunnsbyggere. Videre ønsker vi å se på dagens næringsliv. Hva er veien videre? Vi ønsker å arrangere et seminar og debatt om det særegne ved kulturen i Nord- Troms, og se hvordan man kan bygge videre på det innen næringslivet.

Etter årets Paaskiviikko har det blitt formalisert et samarbeid mellom våre kulturdager og Meänfestaali i Pajala. Vi ønsker å videreutvikle et kultursamarbeid med bl.a. utveksling av

unge talenter og ved å knytte sterkere bånd mellom Tornedalen og Nord- Troms. Dette samarbeidet vil være med å sette preg på neste års festival.

Alle ideer, tanker og innspill for neste års Paaskiviikko tas imot med takk.

Avslutning

Den kvenske kulturen har vært svært usynlig i Nord- Troms, særlig etter siste krig. Vår kvenske kulturarv og tilhørighet har blitt mer og mer urelevant for mennesker i deres hverdag. Det har manglet arenaer og temaer som har berørt vår kvenske identitet, kultur og historie. En sentral oppgave i revitaliseringsarbeid, er å gjøre den etniske tilknytningen relevant.

Vi mener Paaskiviikko er med på å skape arenaer der det er legitimt å prate om sin personlige opplevelse av det å være kven og etterkommer av finsktalende. Vi ønsker å lage arenaer for kvensk kulturutøvelse, og for kunnskaps- og kulturformidling. Vi vil formidle kultur- og historie, og fremme den kvenske identiteten hos befolkningen. Gjennom årets politiske paneldebatt ser vi at Paaskiviikko også kan være en arena for diskusjoner og utvikling av kvensk i fremtiden innefor flere områder, og vi ønsker å videreutvikle dette.

Et viktig mål for Halti kvenkultursenter IKS, er å synliggjøre kvenkulturen i alle sammenhenger. Gjennom Paaskiviikko settes det fokus på det kvenske i Nord- Troms på en positiv måte.

Like viktig som selve arrangementene, er ringvirkningene dette har. Folk som ikke deltar på arrangement, fører likevel kjøkkenbordssamtaler om hvem de er. Er de kvener? Hvor kom deres forfedre fra? Denne bevisstgjøringen er helt essensiell for at den kvenske revitaliseringen skal lykkes.

Språk er det viktigste elementet i kultur. Det kvenske språket er alvorlig truet, og det kreves snarlige tiltak om man ønsker at språket skal leve videre. Den fremste forutsetningen for å lære et språk, er holdningene til språket, og holdningene i samfunnet. Vi mener kultur- og språkarbeid må gå hånd i hånd, for disse står i et avhengighetsforhold til hverandre. Det ene utelukker ikke det andre. Det er av største viktighet å dra lasset sammen med kommunene og de lokalt engasjerte i kvensaken. Sammen kan vi bygge opp det kvenske i Nord- Troms og Troms!

Kvenidoldeltakere 2011

Halti kvenkultursenter IKS

v/daglig leder

Lisa Vangen

juli 2011